

imod en saadan Forberedelse, en saadan Udvevling af Tanker, at vi kunde naae til en vis Forstaelse med hinanden om de alvorlige Sager, der ligge for, saa at Muligheden for et Resultat af vore Forhandlinger i den nærmeste Fremtid under lykkeligere, politiske Forhold kunde blive Kølgen deraf. Det er min Opfattelse af Stillingen her, og jeg tror, at, naar vi anlægge vore Forhandlinger i det Hele faaledes, som jeg har nævnet, saa at vi hverken fra den ene eller anden Side spørge om, hvad der er ondskaberligt, hvorledes Folkethingets Stilling hidtil har været, men kun om Grunde for disse eller hine Forslag, der ligge os imellem, da vil man trods de forskellige Ansuelser langt lettere kunne komme igjennem, end naar man egentlig gaar bort fra det faktiske Udgangspunkt for at diskutere noget Andet, end hvad der ligger for. — Der blev af det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Leдебorg) rettet endel Bemærkninger mod mine Ansuelser. Derpaa skal jeg ikke komme ind; jeg skal lade det ærede Medlem saavidt muligt med den Slags Betragtninger seile sin egen Sø. Jeg nærer ingen Loyal om, at, hvis han kommer langt fra Land, vil han ikke taale Søgangen; det har tidligere viist sig, politisk talt. Men naar det ærede Medlem mente, at jeg ikke længere var Opponent mod det, der er fjendtligt mod Demokratiet's Sag, da tror jeg, at han ser noget fornernt, tør jeg sige, paa den Sag. Det, der til ethvert Dieblit staar for mig som det Skadeligste for Demokratiet's Sag, det, som det er nødvendigt i Dieblittet at vende sig imod, det bruger jeg som Objekt for min Opposition. Nu vil jeg sige: Det naturlige Forhold mellem Demokratiet og Aristokratiet eller Konservatismen, det er naturligvis, at de staa imod hinanden i de enkelte Sager, det er forstaaeligt. Men denne Modsatning er ikke altid det Skadeligste for Demokratiet, det er næsten, kan man sige, som to Sider i det parlamentariske Liv, der trænge til hinanden. De behøve ofte heller ikke i og for sig at være Fjender, men kun at være de nødvendige Balancestænger, og da man der har med ærlige Modstanderes Ansuelser at gjøre, kan det overhovedet være en Velgjerning at forhandle paa den Maade. Kan man ikke naae Enighed, vel, saa har Enhver Sit, saa kan man strides berom eller vente. Det er altsaa ikke altid det mest Præferende for en demokratisk Opponent at bekæmpe Konservatisme. Der kan indenfor Demokratiet's Omraade gives Ting, som kunne være værre Fjender af Demokratiet end selve de naturlige Modstandere, og dertil henveger jeg — lad mig sige det — det forskæbte Demokrati, det snigende, lurende Demokrati, det løse, letfærdige Demokrati, det Demokrati, der har saadanne Adjektiver og dog vil gaa i Demokratiet's Klædebon. Naar noget Saadant kommer op, og Ingen vil negte, naar de kaste Blikket ud over Landet, at der er ikke lidt oppe af den Slags Ting i de

jenere Aar, saa siger jeg: Den skarpe demokratistiske Opponent retter sit Die paa den Gift, som vil tære Demokratiet indvendig fra; naar det er det mest Lidssvarende, maa han lægge sine Kræfter an paa at bevare Demokratiet's funde Kjærne, til den Dag kommer, der maafe mer end Dieblittet har Brug for denne mod den naturlige Modstander, Konservatismen. Jeg vil indrømme, at foreløbig anser jeg dette for aldeles nødvendigt for en Mand, der elsker Demokratiet og har skarpt Die for det Fjendtlige, der truer Demokratiet. Men ligesaa skarp Opponent, jeg er i den Henseende, ligesaa haabesfuld er jeg overfor dette, at en saadan Virksomhed overhovedet fra gode, ærlige Demokraters Side mod den Slags Fjender i Demokratiet skal bære god Frugt og bringe til en saadan Gjenfødsel, at en naturlig, parlamentarisk Kamp kan opstaa, om fornødent, mellem de forskellige Ansuelser, og jeg ønsker da: Altid paa en saadan Basis, at vi aldrig glemme, at vi ere Børn af samme Moder, ere Danste alle sammen. — Jeg anbefaler fremdeles de Endringsforslag, hvis Ordfører jeg er; men jeg gjentager, jeg stemmer ikke for de Herrer's Sammentoblingsparagraf, jeg besatter mig ikke dermed; de Herrer maa gjøre de store Indrømmelser paa det Finantielle langt udover, hvad der hidtil har foreligget, paa deres egen fulde Risiko og eget Ansvar.

Formanden (Krabbe): Jeg kan ikke undlade at bemærke, at Forhandlingen let vilde sjerne sig vel langt fra sin egentlige Gjenstand, naar ethvert Moment, som staar i Berøring med Sagen, foreslages til sin yderste Konsekvens. Jeg skalde derfor anbefale ærede Talere at holde sig til den foreliggende Sag mere eksakt.

B. Holm: Jeg tilstaar, at jeg ikke havde ventet, at denne Sag skalde have trukket saa længe ud, idet jeg troede, man maatte være berettiget til at gaa ud fra den Forudsaetning, at, naar der var saa lidt Menighed, som Tilfældet er her, kunde man ogsaa antage, at man noget snarere kunde blive færdig med Forhandlingen, idet man da hovedsagelig var henvist til at omtale de saa Tvistepunkter, der findes her. Men jeg tilstaar, at jeg har gjort Regning uden den ærede sidste Taler (Berg), thi nu har han, saavidt jeg husker, holdt tre meget lange Foredrag, hvori han har talt umaadelig lidt om de Tvistepunkter, der findes imellem os. Ja, i det sidste var der endog kun en ganske lille Sætning, som breiede sig derom. Man er stillet noget vanskeligt her, thi der er blevet reist en hel Masse Væbrenheder imod os og Angreb paa os, og man kan, som jeg med den ærede Formand erkjender, ikke godt blive ved at fortsætte paa den Vej, men man kan paa den anden Side heller ikke godt lade disse Angreb staa uimodsagte. Over Gang det ærede Medlem har talt, er han kommen ind paa Stor-